

Jaarverslag 2024

We beginnen meteen met een disclaimer. Dit jaarverslag geeft een beeld van wat we allemaal in 2024 gedaan en bereikt hebben. Het geeft geen compleet beeld. Het pretendeert geen uitputtend overzicht te zijn. We hopen de lezer een indruk te geven welk belang een grote groep mensen hecht aan het behouden van ons groen en van de laatste vruchtbare zeeleij van de stad.

Wie zijn wij?

Burgerinitiatief Voedselpark Amsterdam, in 2021 opgericht, is een groeiende groep van inmiddels 25.000 mensen, ondersteund door zo'n 150 organisaties en een groot aantal ambassadeurs, die de resterende vruchtbare grond van de Lutkemeerpolder ten westen van Amsterdam-Osdorp opnieuw wil bestemmen als landbouwgrond.

Organisatie

Voedselpark Amsterdam werkt met een kernteam van zo'n 15 mensen, voor een groot deel bestaand uit vrijwilligers. Om het werk te verdelen en gebruik te maken van ieders expertise is het kernteam opgedeeld in diverse werkgroepen, zoals de werkgroepen communicatie en marketing, rechtsvorm, tender, lobby en politiek.

Daarnaast is er sprake van een hele grote groep vrijwilligers die regelmatig 'hand- en spandiensten' verricht. Hun bijdrage varieert uit meedenken over en meewerken aan de campagne "Red Ons Groen", meehelpt op het land, bemensen van stands bij festivals, meedoen aan manifestaties, podcasts en filmpjes maken of meewerken aan filmpjes, cartoons maken, 'sandwichen' bij de

Stopera. Om maar eens wat voorbeelden te noemen.

We werken allemaal aan het 'verder ontwikkelen' van Voedselpark Amsterdam, volgens de drie lijnen:

- Laten zien wat de polder kan betekenen als agro-ecologisch landschapspark
- Draagvlak vergroten onder burgers en samenwerking met "groen"-organisaties
- Overtuigen van besluitvormers en politiek.

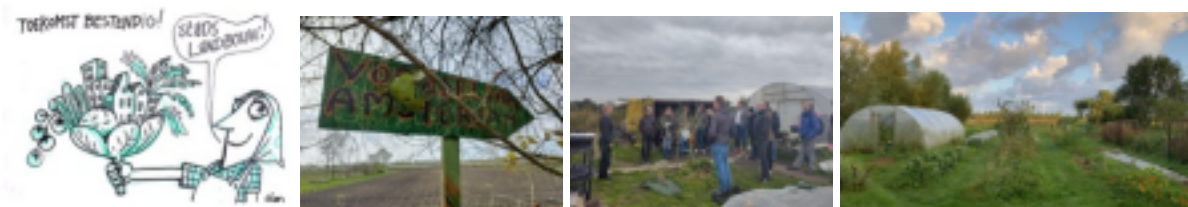
1. Polder als agro-ecologisch landschapspark

In 2024 werd de [Stichting Voedselpark Amsterdam](#) opgericht. Dit werd feestelijk gevierd in Cinema de Vlucht met een documentaire en een borrel met poldersnacks en muziek.

In 2024 gingen we met de tender van start. De Gemeente Amsterdam kondigde een grote kavel te gaan vrijgeven voor stadslandbouw of natuurontwikkeling in Tuinen van West. Het gaat om kavel N5 aan de Lutkemeerweg in de Lutkemeerpolder. De kavel is in totaal ongeveer 9 hectare of wel 90.000 vierkante meters groot. Vanaf 21 november 2024 zijn alle stukken voor iedereen in te zien op TenderNed.

Via een tender, wedstrijd, kunnen partijen zich inschrijven met een plan. Voedselpark Amsterdam gaat in 2024 van start met de voorbereiding voor de tender om in 2025 ons plan in te leveren. Spoiler: in de zomer van 2025 wordt bekend dat we, in samenwerking met verschillende ondernemers, **de tender winnen**. Er kan nu echt een begin worden gemaakt met Voedselpark Amsterdam.

Er worden in 2024 al diverse bijeenkomsten met de potentiële ondernemers voor het Voedselpark op kavel 5 georganiseerd.

Voedselpark Amsterdam ontving de **Publieksprijs** bij de Big Improvement Day 2024 in Scheveningen (16 januari 2024). Sinds 2008 wordt elk jaar op de derde dinsdag van januari de BIG Improvement Day (BIG) georganiseerd. Meer dan 800 deelnemers komen dan samen om aandacht te geven aan positieve ontwikkelingen; wat gaat er al goed en wat kan er zelfs nog beter?

Educatie en kennisdelen

We laten de mogelijkheden die de polder biedt zien door allerlei activiteiten. Zo zijn er de **Lutkemeerommetjes**, een educatieve wandeling in de polder rond Boerderij de Boterbloem. Deelnemers krijgen informatie over de unieke natuurwaarden van de Lutkemeerpolder en Amsterdam Nieuw-West, de mogelijkheden voor stadslandbouw en het belang van biodiversiteit. Ook komt men alles te weten over de laatste stand van zaken rond Voedselpark Amsterdam.

Aan deze ommetjes hebben, naast 'gewone burgers', zoal deelgenomen: Land van Ons, Parkmanagement bedrijvenpark Amsterdam Osdorp, leerlingen van MBO, opleiding de leefbare stad (kregen ook les in de polder), studenten van de UvA, VU, WUR, BKB Academie.

De Hortus Amsterdam, het Waterschap, de Provincie, Cop regionale Transitie, ambtenaren met duurzaamheid in hun werkpakket kwamen ook op werkbezoek.

We organiseerden i.s.m. onderzoekers aan de Universiteit Twente, de UvA, en de VU het **Symposium Post-Growth Cities**, The Future of Commons-Based Urban Agriculture and Foodpark Amsterdam.

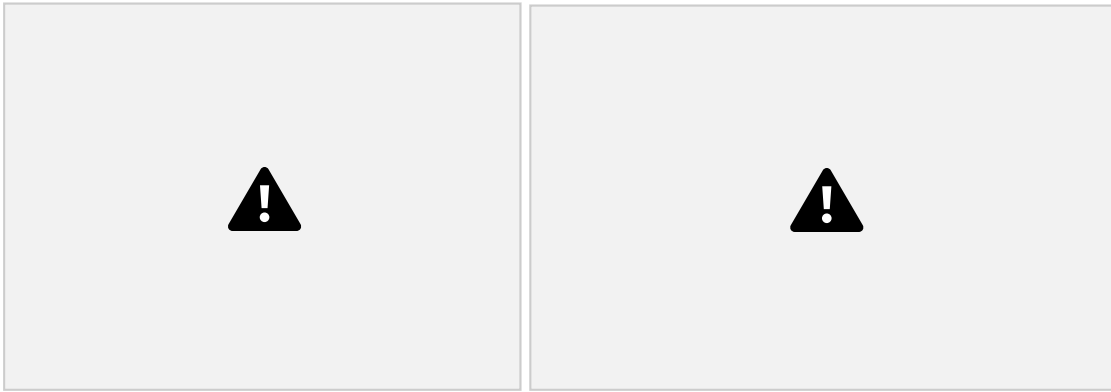
Voor meer informatie zie de video [Post-Growth Cities: The Future of Commons-Based Urban Agriculture and Foodpark Amsterdam](#). Deze video toont de hoogtepunten van de rondetafelsessies, programmaonderdeel op 9 februari.

Onderzoekers en kunstenaars uit diverse disciplines gingen in gesprek over het bevorderen van ecologische relaties, het aanpakken van landpolitiek, het ondersteunen van agro-ecologische landbouw, het ontwikkelen van ambitieuze commons-initiatieven en het overbruggen van de kloof tussen beleid, activisme en onderzoek.

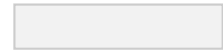
Een onderzoeksteam aan de Universiteit Twente doet participatief actie onderzoek (2022-2026) naar Voedselpark Amsterdam als een voorbeeld van transformatie verandering op het gebied van biodiversiteit vanuit het perspectief van een burgerinitiatief. Dit is deel van het Europese onderzoeksproject [Biotraces](#).

De Appel Summer School, programmaonderdeel Land: Edge Effects (24-27 juli): Op intrigerende locaties aan de westelijke rand van Amsterdam, zoals het Voedselpark en andere Nieuw-West-locaties, vond een reeks ontmoetingen plaats met kunstenaars, curatoren, collectieven en architecten.

Op 25 september bezocht [Helena Norberg Hodge Voedselpark](#) Amsterdam. Helena is de oprichter van Local Futures, voorheen de International Society for Ecology and Culture, een non-profitorganisatie met kantoren in de VS, het Verenigd Koninkrijk en Australië. Helena zet zich al meer dan 50 jaar in voor een

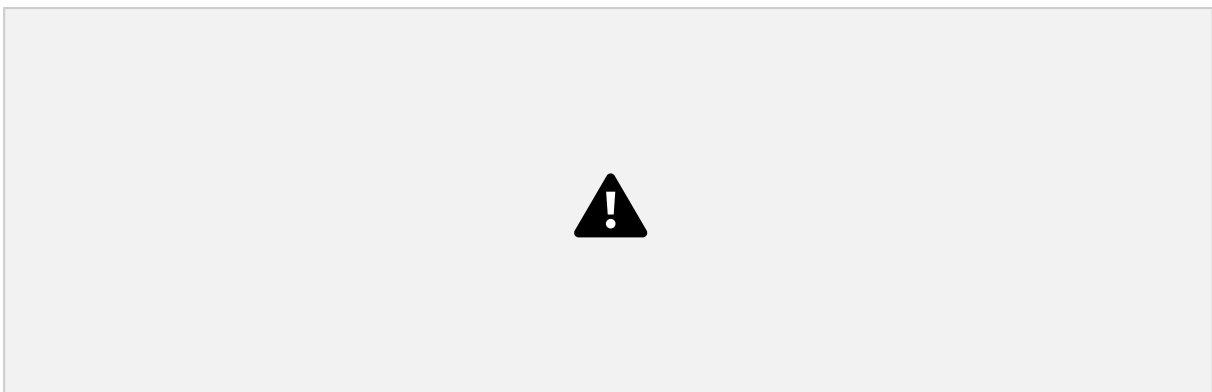
4

wereld vol lokale, ecologische en rechtvaardige economieën. Zij werd die dag geïnterviewd en gefilmd voor het platform We Are The ReGeneration, een groeiende groep pioniers die bouwt aan een regeneratieve samenleving die in balans is met de planeet.

Workshops

Het was in 2024 mogelijk om in de polder aan diverse **workshops** deel te nemen, zoals een workshop Voedselbos, een workshop compost maken, een workshop over de geschiedenis van de Lutkemeerpolder, een kleiworkshop. Kunstenaar Ezra Sakir gaf in een driedaagse kleiworkshop in de polder. In deze kleiworkshops werkten deelnemers met klei, verzameld uit de omgeving, en creëerden ze kunstwerken die de relatie met natuur en voedsel onderzoeken. Dit resulteerde ook in een tentoonstelling.

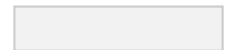
Tentoonstellingen

Pop-up-tentoonstelling in New-Metropolis Nieuw-West (21 februari 2024) met het resultaat van de reeks kleiworkshops georganiseerd door Ezra Sakir, genaamd: Mud Break. Tijdens de workshops werd kleimateriaal in verschillende

vormen veranderd, wat een dialoog tussen de kunstenaar en de deelnemers stimuleerde. Op een avond bezoeken de deelnemers samen de tentoonstelling om hun werk te bekijken en ervaringen te delen.

De 11^e editie van IABR – **Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam** – getiteld "Nature of Hope", met de focus op de combinatie hoop en natuur, vond plaats van 29 juni tot 13 oktober 2024. Er werd onder meer een tentoonstelling in het Nieuwe Instituut georganiseerd. Deze tentoonstelling laat met ruim 70 projecten manieren zien waarop wij allemaal kunnen bijdragen aan en invloed kunnen uitoefenen op veranderingen in onze omgeving. Voedselpark Amsterdam maakte deel uit van deze tentoonstelling.

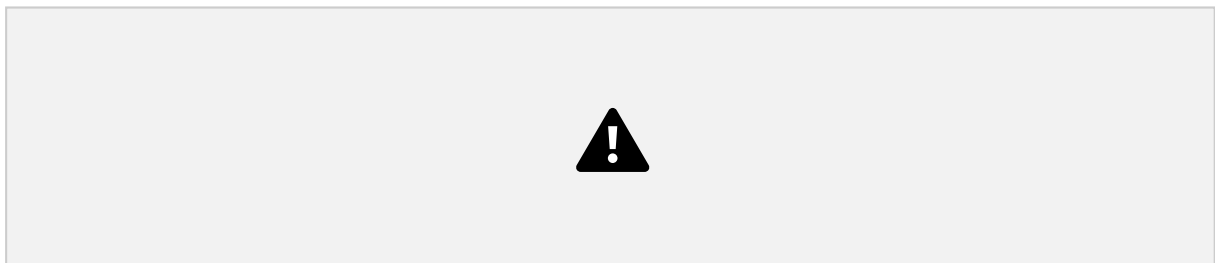
5

2. Vergroten van draagvlak en samenwerken met "groen" organisaties

We organiseerden om draagvlak te vergroten en geld op te halen de

Campagne "**Kom in actie! Red ons groen!**"

Nederland is al grijs genoeg. Amsterdam is al grijs genoeg. Het moet anders, het kan anders. Stop met bouwen van grote grijze distributiecentra. Red de Lutkemeerpolder. Red ons groen, weg met grijs!"

Er waren verschillende campagneactiviteiten, waarvan we er enkele

toelichten. **Spiegeltje, spiegeltje aan de wand ...**

BN-ers, bewoners, experts, activisten en ondernemers, versterkt door een prachtig gedicht, spreken zich samen uit: stop met bouwen, red ons groen!

Op 6 maart voerden we actie op de Zuidas. Bezorgde burgers protesteerden op het Gustav Mahlerplein bij Station Zuid tegen vastgoedontwikkelaars die met buitenlandse investeerders distributiecentra bouwen op onze schaarse grond en groen. [Filmpje Red ons Groen](#)

Red de beestjes

Voedselpark Amsterdam voerde op 13 maart op het plein voor de Stopera actie onder het motto 'Red de beestjes, Red ons groen, Stop de verdozing!'. Er waren verschillende sprekers, er was muziek en de kleintjes konden zich laten schminken en insectentikkertje spelen. Deelnemers, groot en klein werd gevraagd tekeningen mee te nemen van dieren, maskers, knuffels of iets anders

6

om de Nederlandse biodiversiteit zichtbaar te maken. Of stoepkrijt mee te nemen zodat kinderen insecten, vogels en planten konden tekenen.

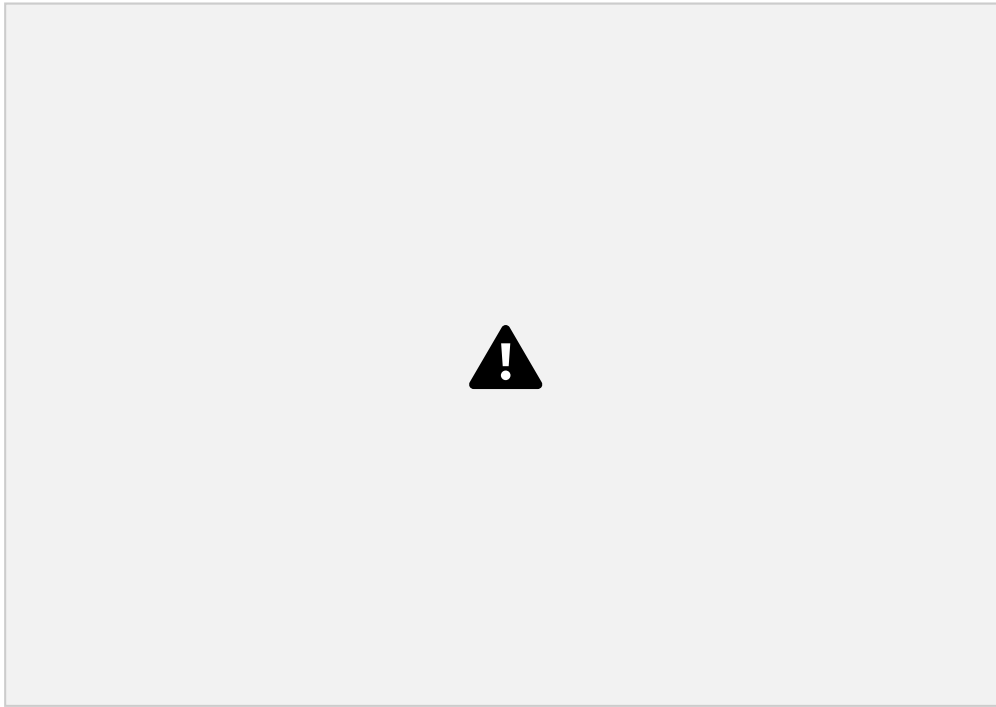
Petitie Red Ons Groen

Het verzamelen van handtekeningen aan de hand van de onderstaande tekst.

"Dit kan en mag niet gebeuren. Al 150 jaar lang zorgen Amsterdamse boeren voor de vruchtbare grond in de Lutkemeerpolder. Maar nu heeft gemeente Amsterdam het verkocht aan bedrijven, zonder enige connectie met het gebied. Het gaat weer alleen om de euro's.

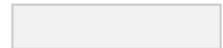
De bouw van het grootste distributiecentrum (7 voetbalvelden!) wordt nu voorbereid. Als we niets doen, verliest onze stad een uniek en onvervangbaar groengebied. Willen wij nog meer distributiecentra? Nog meer verkeer? Nog meer grijs? **Steun ons"**

Aan het eind van de actie telt het aantal mensen dat ons steunt op tot zo'n 25.000.

Start Zonnebloemprotest

In de zomer van 2024 stond de polder bij boerderij de Boterbloem vol met zonnebloemen. Vele zonnebloemen werden verkocht, maar er bleven er genoeg over. Enkele leden van het kernteam kwamen op het idee de zaden van deze bloemen te oogsten om daarmee in 2025 heel Amsterdam in bloei te zetten. En zo werd het Zonnebloemprotest geboren, een bijzondere en symbolische actie.

In 2024 zijn we begonnen om overal bijeenkomsten te houden om zaden te oogsten en in gesprek te gaan met mensen. Doel was om honderden inwoners te betrekken, om in 2025 overal in de stad zonnebloemen te planten en daarmee aandacht te vragen voor duurzaamheid, biodiversiteit en het behoud van de Lutkemeerpolder, het unieke stukje natuur in Amsterdam. De zonnebloem staat symbool voor hoop, verbinding en regeneratie. Onze vraag aan de Amsterdammers is: Wat wil jij tot bloei laten komen in deze stad?

Nieuwsbrieven

Om onze achterban te informeren sturen we regelmatig [Nieuwsbrieven](#), gemiddeld eens in de 3 weken.

Anderen over ons

Rodi.nl Editie Amsterdam Nieuw-West volgt ons op de voet en schrijft regelmatig over de Lutkemeerpolder en Voedselpark Amsterdam. Ook wordt er regelmatig aandacht aan ons besteed in de nieuwsbrief van **BuurtGroen020**. Veel aandacht voor de Lutkemeerpolder en Voedselpark Amsterdam in het Parool. Voedselpark in de media [zie hier](#)

Podcast ["Met woede en liefde" van Bart van Maanen](#). Bart heeft jarenlange ervaring als radiomaker, presentator en eindredacteur. "De broodnodige maatregelen voor het klimaat, de natuur, voor gezonde landbouw en schone energie gaan veel te traag. Terwijl het nieuws dagelijks voorbeelden geeft van de urgentie om daar iets te aan doen, ontbreekt het politici vooral aan doorzettingsmacht en het grote bedrijfsleven aan geloofwaardigheid", aldus Bart. In zijn podcasts heeft hij er aandacht voor. Voedselpark Amsterdam en de Lutkemeerpolder verschaft hij met grote regelmaat een podium. In 2024 maakte hij i.s.m. Kees-Willem Rademakers, docent en onderzoeker logistiek bij de Hogeschool van Amsterdam de podcast ["Een lesje Amsterdamse stadslogistiek"](#) Om meerdere redenen is het een slecht idee om van de

Lutkemeerpolder een distributiecentrum te maken. Het verhaal van stadslogistiek expert Kees-Willem Rademakers onderstreept dat overduidelijk.

We namen **deelname aan diverse bijeenkomsten**, ook om bekendheid te geven aan Voedselpark Amsterdam. We deden mee aan het Nationaal Klimaat Platform, een initiatief van de toenmalige Minister voor Klimaat en Energie Rob Jetten, aan het Actieplan Groen Amsterdam. We werkten samen met NoordOogst.

We presenteerden Voedselpark Amsterdam bij onder meer AKA Werkplaats, Natuurmarkt Oeverlanden, Roof Top Film Festival, Renature Ruigoord, Common Ground Festival, Groenmarkt Sarphatipark, Deelname aan Reclaim the Seeds in Fruittuinen van West, Dag van de Stadslandbouw.

Met **Cinema de Vlucht** in Nieuw-West werd maandelijks een filmavond georganiseerd met films die gerelateerd zijn aan voedsel(systemen) en landbouw. Vaak met inleiding vooraf of met een gesprek met het publiek na afloop. Soms wordt de bijeenkomst afgesloten met napraten onder het genot van een kopje soep. Wat voorbeelden van films die gedraaid zijn: De Natuur Bestaat Niet, Het Goud van Amsterdam (documentaire), Voedsel Anders, De Zinkende Rafelrand over de Baibuurt-West in Amsterdam, een hechte buurt vol gemeenschappen en creatieve werkplekken, die moet wijken voor stedelijke vernieuwing en voorstedelijke uitbreiding.

9

3. Overtuigen van besluitvormers/ de politiek

Tijdens de openbare vergadering van het **Algemeen Bestuur van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht**, [op 25 januari 2024, is een belangrijke motie](#) besproken én unaniem aangenomen betreffende de bebouwing van de Lutkemeerpolder. Het Algemeen Bestuur heeft, na uitgebreide beraadslaging, vastgesteld dat de voorgenomen **bebouwing van de Lutkemeerpolder in strijd is met verschillende beleidskaders**, waaronder de Kamerbrief 'Water en Bodem Sturend' en 'Grip op Grootschalige Bedrijfsvestigingen'. De motie onderstreept ook de zorgen over de nadelige gevolgen voor de waterhuishouding, ontwateringsdiepte van het grondwater, en waterkwaliteit. Hiermee geeft het Waterschap een belangrijk signaal af richting de gemeente Amsterdam en de vastgoedontwikkelaars.

In het kader van de campagne "**Red ons groen**" stonden er in de periode februari – mei op werkdagen en later alleen op woensdagen en donderdagen (omdat dit de dagen zijn waarop raadsleden vergaderen) steeds 2 mensen van

12-14 uur met **sandwichborden** voor Stopera naast het standbeeld Spinoza. We vroegen voorbijgangers onze actie Red Ons Groen te ondersteunen door de petitie via een QR-code te ondertekenen. We gingen in gesprek met voorbijgangers over de Lutkemeerpolder. Door daar te staan herinnerden we besluitvormers, leden van politieke partijen en ambtenaren aan het belang van de laatste vruchtbare grond in de polder.

Joint Fact Finding (JFF) is een handreiking van Voedselpark Amsterdam richting de gemeente Amsterdam om op basis van feiten en transparantie te komen tot een eerlijke afweging over een bestemming voor de Lutkemeerpolder: bedrijventerrein of landbouw.

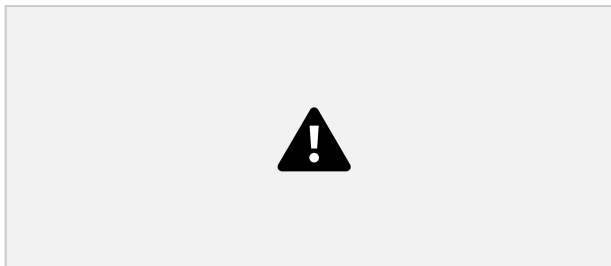
10

Op **7 maart 2024** vond er na maanden voorbereiding een gezamenlijke bijeenkomst plaats. Een bijzondere dag waarbij beide partijen hun plannen, onderzoeksresultaten en zorgen deelden. Tien experts op diverse gebieden presenteerden inzichten, waarna er ruimte was voor vragen en aanvullingen. Dankzij deze nieuwe informatie ziet Voedselpark Amsterdam kansen om de hele polder in te zetten voor lokale voedselproductie, ten gunste van de omliggende wijken en om de betrokkenheid van bewoners daarbij te vergroten. Belangrijkste conclusie bij het thema verkeer: de Lutkemeerpolder is niet de meeste logische plek voor stadslogistiek.

[Op deze pagina vind je alle \(achtergrond\)informatie m.b.t. het JFF-proces dat](#)

[we in samenwerking met de gemeente doorliepen.](#)

Op 1 april 2024 ontvingen we de **burgemeester** van Amsterdam, Femke Halsema, en de **dijkgraaf** van het Waterschap AGV – Amstel, Gooi en Vecht – Joyce Sylvester in de polder.

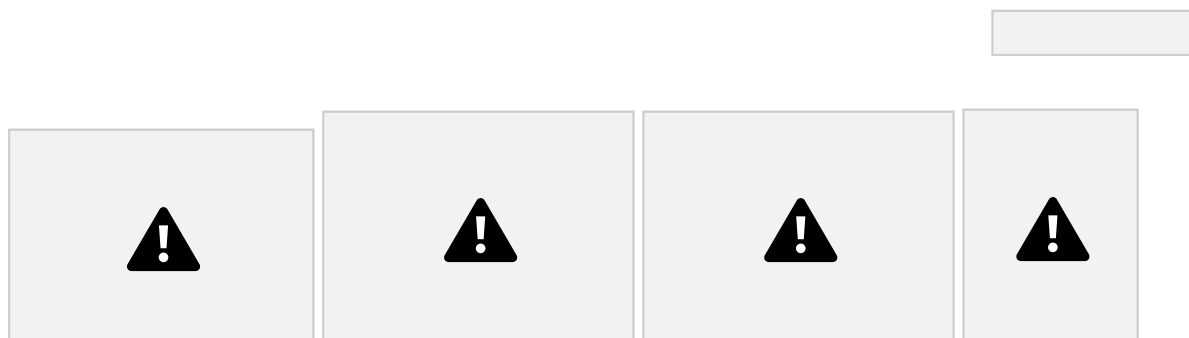
Sociale paragraaf: wat kan Voedselpark betekenen voor de bewoners van Nieuw-West?

Op 3 juli 2024 stond het verslag "Verdiepend Gesprek/Joint Fact Finding Lutkemeerpolder" op de agenda van de Raadscommissie RO (Ruimtelijke Ordening). Tijdens de behandeling stelde een raadslid van de PvdA in het verslag de sociale paragraaf te missen: "Wat kan Voedselpark Amsterdam voor (de bewoners van) Nieuw-West betekenen?". [De notitie "Sociale Paragraaf" geeft antwoord op deze vraag.](#) Voedselpark Amsterdam draagt met 28 punten bij aan de uitdagingen waarvoor Amsterdam, en met name Nieuw-West, staat.

Een van de onderwerpen in de "Sociale Paragraaf" is hittestress. Volgens de GGD is Nieuw-West een van de warmste wijken van Amsterdam en worden vooral kwetsbare bewoners geraakt door hittestress. KPMG zocht voor ons uit wat hittestress voor de bewoners van Nieuw-West betekent.

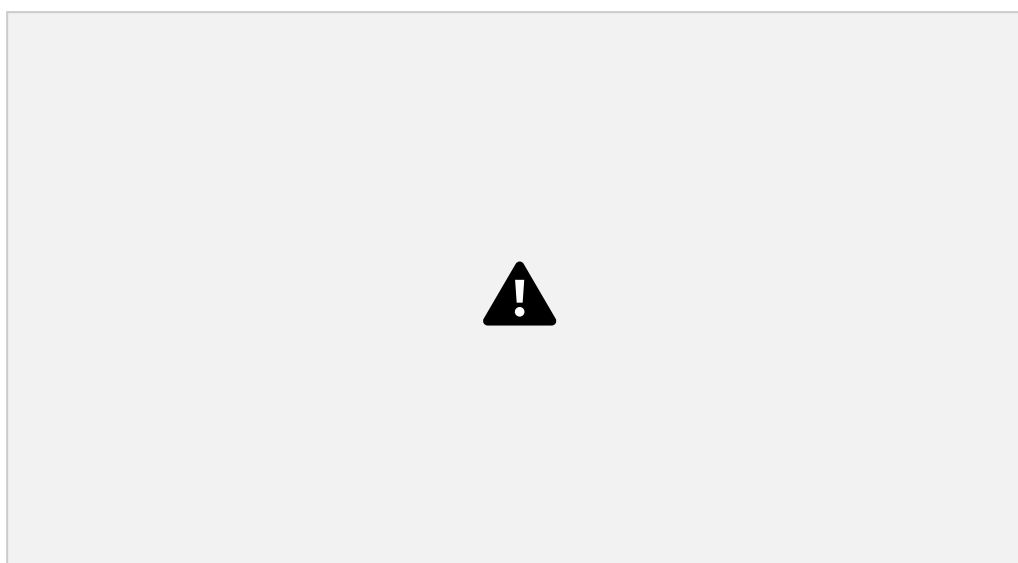
KPMG berekende wat het effect van het verstenen van de polder door de bouw van distributiecentra en het daardoor verdwijnen van 43 hectare groene polder voor de gezondheid van bewoners in Nieuw-West kan zijn:

- 36,5 vermijdbare sterfgevallen per jaar
- 459 verloren levensjaren per jaar

De gemeente Amsterdam is bezig een nieuw wegingskader te ontwikkelen om de effecten van beleidsvoorstellen op de brede welvaart te meten. Met een zogenaamde brede welvaartscaan kun je laten zien welke gevolgen een beleidsvoorstel heeft op de tien thema's van brede welvaart. Namelijk: subjectief welzijn, gezondheid, consumptie en inkomen, onderwijs en opleiding, natuurlijk kapitaal, sociaal kapitaal, economisch kapitaal, ruimtelijke samenhang en kwaliteit, veiligheid en wonen. Aan de hand van een brede welvaart spel (game) worden alle 10 aspecten in beeld gebracht.

Ambtenaren nodigden ons uit voor een pilot van het spel, met het doel om de waarde van stadslandbouw tegenover bedrijventerrein in de polder te concretiseren. We besloten mee te doen, maar constateerden dat de pilot helaas mislukt is. Kort samengevat zijn onze bezwaren: het is geen objectief instrument, methodologisch klopt er weinig van, het spel waaraan wij meededen verliep niet volgens de opgestelde spelregels. Jammer, want uiteindelijk heeft het hele proces ons veel tijd en energie gekost.

Uit ons [Bodemplan](#). Oogst voor de toekomst: betekenis van Voedselpark Amsterdam.

We waren aanwezig bij diverse vergaderingen van onder meer de Raadscommissie Ruimtelijke Ordening van de gemeenteraad van Amsterdam, Stadsdeelcommissie Nieuw-West, Waterschap AGV, Provinciale Staten van Noord-Holland. Menigmaal spraken we in. Hoe inspreken in zijn werk ging kunt u zien in [bijgevoegde filmpje](#). Dit filmpje kregen wij zo maar, onverwacht toegestuurd van een fan, die vele uren aan de productie hiervan besteed moet hebben.

Hartelijk dank!

We eindigen dit jaarverslag met onze grote dank uit te spreken aan alle mensen en organisaties die ons afgelopen jaar gesteund en geholpen hebben. In welke vorm dan ook. Wij gingen vol energie en met goede moed het nieuwe jaar in.

